

CAPÍTOL 1

JOVENTUT

I. CARACTERÍSTIQUES DEMOGRÀFIQUES DE LA JOVENTUT DE LES ILLES BALEARS

Per a la realització d'aquest capítol, relatiu a les dades demogràfiques del col·lectiu de joves entre 15 i 29 anys, s'ha utilitzat com a principal font de dades la revisió del padró, en data 1 de gener de 2003, de l'Institut Balear d'Estadística. Per a l'anàlisi de l'evolució de la població s'han utilitzat revisions padronals anteriors; el cens de població de 2001 de l'INE per a les comparacions per comunitats autònomes, i l'Eurostat 2004, per a la comparació amb la Unió Europea. En aquest cas, les dades utilitzades es refereixen a l'Europa dels 15, ja que encara no hi ha dades disponibles de tots els països que conformen en l'actualitat la Unió Europea (Europa 25).

Les conclusions que s'extreuen d'aquest capítol són les següents.

El 22.6% de la població de les Illes Balears són joves entre 15 i 29 anys, si bé l'evolució respecte de fa dos anys és negativa, ja que malgrat que el nombre dels joves ha augmentat, també ho ha fet el conjunt de la població; per tant el pes dels joves va sent menor.

La consideració de la distribució per edats ajuda a entendre la magnitud dels canvis que hi ha hagut en l'estructura de la població de les Illes Balears. El decreixement de la població s'ha traduït ja en una disminució dels primers grups d'edat, compostos pels menors de 15 anys el pes sobre el total d'habitants dels quals ha descendit de 19.4% el 1991 a 15.0% el 2003 i per aquells de 15 a 29 anys, el pes dels quals ha passat de 24.1% el 1991 a 22.6% el 2003. Aquest

retrocés dels més joves s'ha vist acompanyat d'un augment del grup dels de 30 a 64, de 42.2% a 48.3%, fet que constitueix l'avanç del procés d'envelliment de la població de les Illes Balears.

Segons l'histograma de la població de les Illes Balears per grups d'edat, s'observa que, d'una banda, la major quantitat de persones de tota la població de les Illes es troba concentrada entre 25 i 29 anys i, de l'altra, la tendència ja comentada, que per sota dels 25 anys cada nova promoció comprèn un nombre de joves més petit.

L'evolució ressenyada de la població juvenil de les Illes Balears presenta perfils molt diferents en les diverses comunitats autònomes. Així, mentre que les Illes Balears, Múrcia i Ceuta-Melilla han tingut un creixement relatiu positiu entre els censos de 1991 i 2001 —sobretot les Illes Balears (+11.01)—, la resta de les comunitats presenten un creixement negatiu. Entre aquestes últimes sobresurten el País Basc i Castella i Lleó, on la disminució del nombre d'habitants de 15 a 29 anys ha estat més elevada (–18.09 i –16.66 en cada cas), al costat d'Extremadura, Astúries i Aragó.

A més, les Illes Balears és la sisena comunitat espanyola amb més percentatge de joves sobre la població total.

Amb relació a la població jove en cadascuna de les illes, s'observa un major pes dels joves a les illes d'Eivissa i Formentera (23.7%).

Segons el gènere, i de la mateixa manera que a Espanya, hi ha més joves homes (51.5%) que dones (48.5%). Però les diferències més grans es troben en la composició dels grups d'edat: el 24.5% té entre 15 i 19 anys; el 33.1%, entre 20 i 24, i el 42.4%, entre 25 i 29 anys.

Un factor que sens dubte influeix de manera important en la població de les Illes Balears és el fenomen de la immigració. Atès el descens de naixements que es produeix des de fa uns quants anys, mentre augmenti el nombre d'estrangers joves en les Balears així es reflectirà en el còmput de la població juvenil.

Per tant, no deixa de ser rellevant que el 15.0% dels joves de les Illes Balears siguin de nacionalitat estrangera, tenint en compte que a Espanya el percentatge és del 6.1%.

Finalment, cal afegir que també a les Illes es reflecteix la tendència observada en els últims 25 anys respecte al desplaçament de la població jove de les zones rurals a les urbanes.

I.1. POBLACIÓ DE LES ILLES BALEARS DE 15 A 29 ANYS

<i>Quadre 1: Joves de 15 a 29 anys a les Illes Balears (2001-2003)</i>				
	<i>2001 (*)</i>		<i>2003 (**)</i>	
	<i>Absoluts</i>	<i>%</i>	<i>Absoluts</i>	<i>%</i>
<i>Població de 15-29 anys.....</i>	<i>202.321</i>	<i>23.0</i>	<i>214.144</i>	<i>22.6</i>
<i>Població total.....</i>	<i>878.627</i>	<i>100</i>	<i>947.361</i>	<i>100</i>

Font: Institut Balear d'Estadística.

(*) Revisió del padró a 1 de gener de 2001.

(**) Revisió del Padró a 1 de gener de 2003.

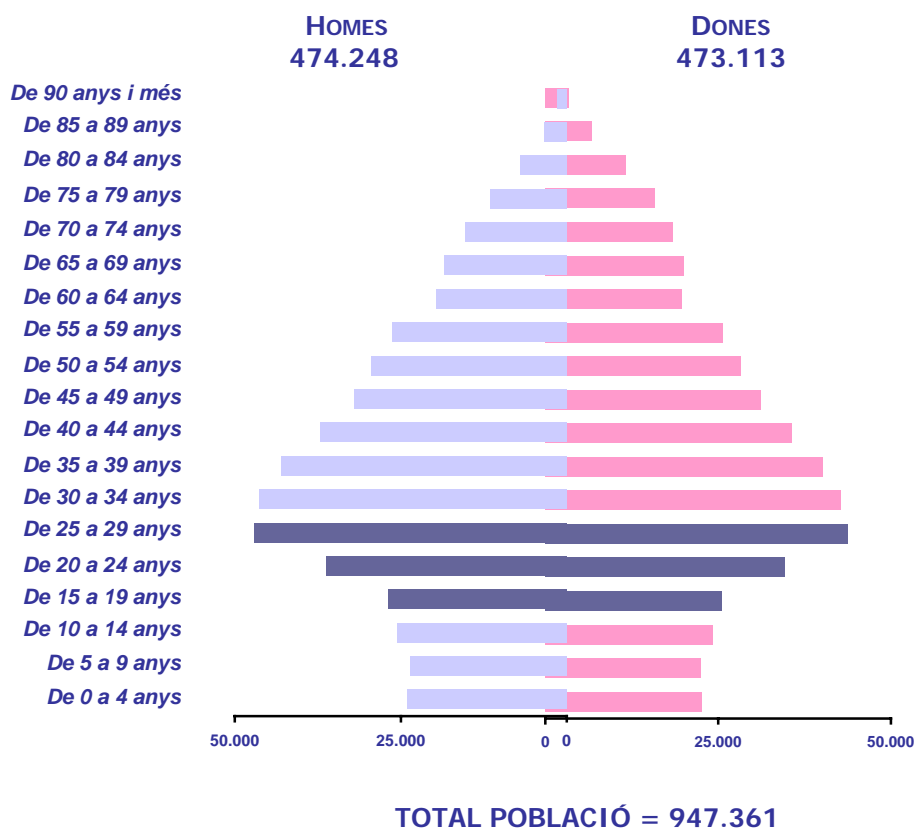
Segons la revisió del padró a 1 de gener de 2003, la població jove de les Illes Balears entre 15 i 29 anys se situava en 214.144 individus, fet que representava el 22.6% de la població general.

En dos anys, la població ha augmentat de 15 a 29 anys en valors absoluts (el nombre de joves ha augmentat en 11.823 persones), però ha minvat lleugerament en percentatge (el pes que té la població juvenil a les Illes Balears ha disminuït 0.4 punts percentuals).

Segons el gènere, es pot apreciar una escassa diferència de grandària del grup d'homes (110.270) sobre el de les dones (103.874), és a dir, 6.396 joves homes més.

Gràfic 1: HISTOGRAMA DE LA POBLACIÓ DE LES ILLES BALEARS. ANY 2003

Font: Institut Balear d'Estadística. Revisió del padró a 1 de gener de 2003.

El grup de 25 a 29 anys és el més nombrós amb 90.844 individus, mentre que el de 15 a 19 representa 52.505, 38.000 menys que el grup anterior.

Quadre 2: Població de les Illes Balears segons sexe i grup d'edat

	Total 2003	Homes	Dones
TOTAL	947.361	474.248	473.113
0-4	46.664	23.986	22.678
5-9	46.059	23.545	22.514
10-14	49.822	25.550	24.272
15-19	52.505	26.961	25.544
20-24	70.795	36.184	34.611
25-29	90.844	47.125	43.719
30-34	89.181	46.365	42.816
35-39	83.150	42.948	40.202
40-44	72.783	37.149	35.634
45-49	63.185	31.977	31.208
50-54	57.698	29.422	28.276
55-59	51.963	26.304	25.659
60-64	39.329	19.630	19.699
65-69	38.546	18.487	20.059
70-74	33.740	15.252	18.488
75-79	27.311	11.475	15.836
80-84	18.731	7.031	11.700
85-89	10.219	3.441	6.778
90 i més	4.836	1.416	3.420

Font: Institut Balear d'Estadística. Revisió del padró a 1-1-2003.

I.2. ELS JOVES PER ILLA

<i>Quadre 3: Els joves de les Illes Balears per illa (2001-2003)</i>				
	<i>2001 (*)</i>		<i>2003 (**)</i>	
	<i>Absoluts</i>	<i>%</i>	<i>Absoluts</i>	<i>%</i>
<i>Mallorca.....</i>	<i>161.335</i>	<i>79.7</i>	<i>169.278</i>	<i>79.0</i>
<i>Menorca.....</i>	<i>17.378</i>	<i>8.6</i>	<i>18.153</i>	<i>8.5</i>
<i>Eivissa-Formentera.....</i>	<i>23.608</i>	<i>11.7</i>	<i>26.713</i>	<i>12.5</i>
<i>TOTAL ILLES BALEARS.....</i>	<i>202.321</i>	<i>100</i>	<i>214.144</i>	<i>100</i>

Font: Institut Balear d'Estadística.

(*) Revisió del padró a 1-1-2001.

(**) Revisió del padró a 1-1-2003.

Gairebé el 80% dels joves de les Illes Balears (79.0%) viu a l'illa de Mallorca, en total gairebé 170.000 persones.

El 12.5% viu a les illes d'Eivissa i Formentera, i en menor proporció (8.5%) a l'illa de Menorca.

Comparant les dades amb les de dos anys abans, cal dir que ha disminuït lleument el percentatge de joves que viu a l'illa de Mallorca, mentre que s'incrementa el dels que viuen a Eivissa i Formentera i es manté el dels joves que viuen a Menorca; encara que en termes absoluts les tres illes han augmentat la seva població de joves.

I.3. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ JUVENIL

La població juvenil de 15 a 29 anys de les Illes Balears ha augmentat 5.84 punts entre 2001 i 2003, si bé entre 2002 i 2003, encara que també experimenta un augment, aquest és menys acusat (1.60 punts).

Com veiem en el gràfic 2, el creixement relatiu ha estat més gran entre els anys 1999, 2000, 2001 i 2002, mentre que entre 2002 i 2003 l'augment és menor.

Quadre 4: Evolució de la població de 15 a 29 anys de les Illes Balears segons els padrons

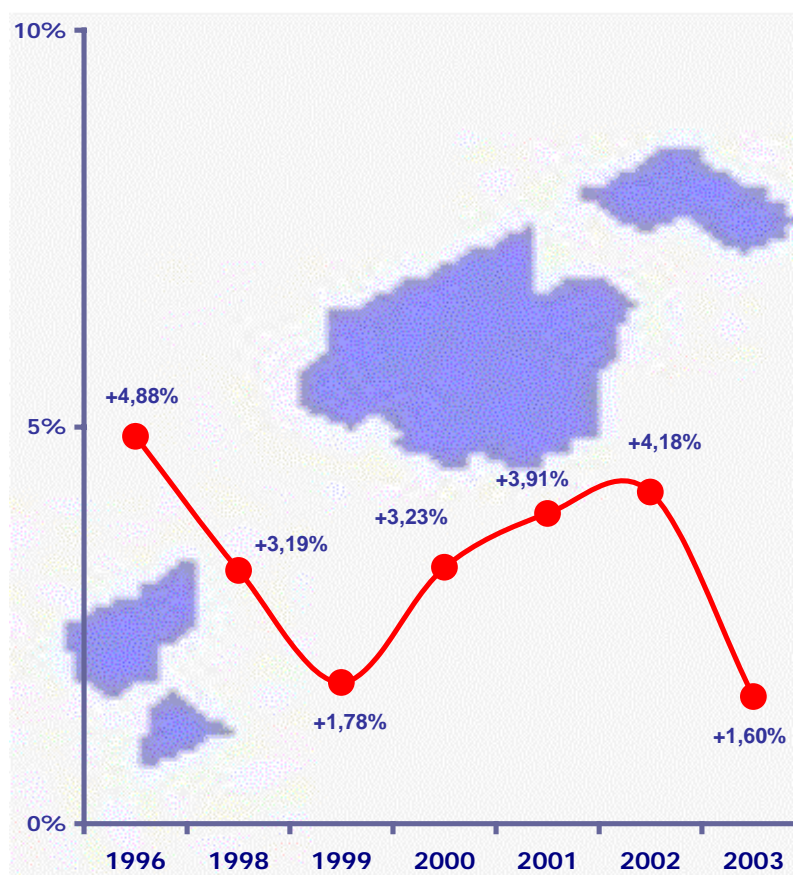
	1991	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003
15-19 anys.....	57.788	55.607	54.748	54.255	53.576	53.072	52.916	52.505
20-24 anys.....	56.532	61.557	63.466	64.452	65.943	68.407	70.903	70.795
25-29 anys.....	56.889	62.408	67.097	69.907	75.190	80.842	86.953	90.844
TOTAL	171.209	179.572	185.311	188.614	194.709	202.321	210.772	214.144
Creixement relatiu (%)	— (*)	+4.88	+3.19	+1.78	+3.23	+3.91	+4.18	+1.60

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Balear d'Estadística. Padró municipal d'habitants 1996 i revisions padronals a 1-1-1998, 1-1-1999, 1-1-2000, 1-1-2001, 1-1-2002 i 1-1-2003.

(*) No hi ha dades disponibles per edat.

Gràfic 2: CREIXEMENT RELATIU (%)

Comparant l'evolució de la població de 15 a 29 anys de les Illes Balears amb la de la resta de la comunitats autònomes espanyoles, s'observa que les tres úniques comunitats en les quals es dona un creixement relatiu positiu entre la població jove, segons els censos de 1991 i 2001, és a les Illes Balears, a Múrcia i a Ceuta-Melilla. A les Illes Balears es produeix el major augment (11.01 punts).

A més, si el 1991 les Illes Balears aportaven a Espanya l'1.8% del total de la joventut, el 2001 la proporció s'incrementava al 2.1%.

Quadre 5: Evolució de la població d'Espanya compresa entre 15 i 29 anys per comunitats autònomes, segons els censos de població de l'INE

	1991 *	2001 **	Creixement relatiu 2001/1991 %	Percentatges verticals	
				1991 %	2001 %
Espanya.....	9.681.264	9.149.511	-5.49	100	100
Andalusia.....	1.834.042	1.762.723	-3.89	18.9	19.3
Aragó.....	267.558	240.822	-9.99	2.8	2.6
Astúries.....	243.905	217.304	-10.91	2.5	2.4
Balears (Illes).....	171.822	190.734	+11.01	1.8	2.1
Canàries.....	427.877	416.071	-2.76	4.4	4.5
Cantàbria.....	123.658	116.439	-5.84	1.3	1.3
Castella i Lleó.....	591.819	493.232	-16.66	6.1	5.4
Castella-la Manxa.....	395.085	372.308	-5.76	4.1	4.1
Catalunya.....	1.474.835	1.380.599	-6.39	15.2	15.1
Comunitat Valenciana.....	954.785	943.505	-1.18	9.9	10.3
Extremadura.....	259.236	228.123	-12.00	2.7	2.5
Galícia.....	618.602	578.839	-6.43	6.4	6.3
Madrid.....	1.289.727	1.264.729	-1.94	13.3	13.8
Múrcia.....	275.010	297.115	+8.04	2.8	3.2
Navarra.....	125.998	116.854	-7.26	1.3	1.3
País Basc.....	533.402	436.879	-18.09	5.5	4.8
La Rioja.....	59.844	58.236	-2.69	0.6	0.6
Ceuta-Melilla.....	34.059	34.999	+2.76	0.4	0.4

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

* Cens de població i habitatge 1991.

** Cens de població i habitatge 2001.

I.4. ELS JOVES RESPECTE AL TOTAL DE LA POBLACIÓ

Quadre 6: Proporció de joves de 15 a 29 anys respecte a la població per illes a les Illes Balears i a Espanya (2001-2003)

	2001		2003	
	% de joves respecte a la població	Joves de 15 a 29 anys	Població total	% de joves respecte a la població
<i>Mallorca</i>	23.0	169.278	753.584	22.5
<i>Menorca</i>	23.1	18.153	81.067	22.4
<i>Eivissa i Formentera</i>	23.3	26.713	112.710	23.7
TOTAL ILLES BALEARS	23.0	214.144	947.361	22.6
ESPANYA	22.4	9.042.108	42.345.342	21.4

Font: Per a les dades de les Illes Balears, elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Balear d'Estadística. Revisió del padró 1-1-2003.

Per a les dades d'Espanya, a partir de les dades del cens 2001 de l'INE i de les projeccions de població de l'INE calculades a partir del cens 2001 a 1-1-2001.

Les illes d'Eivissa i Formentera tenen, en proporció, més població juvenil (23.7%) que Mallorca (22.5%) i Menorca (22.4%).

Sobre l'evolució del pes de la població juvenil en cada illa, es pot dir que en general la població juvenil ha perdut pes en relació amb el total de la població a les illes de Menorca i de Mallorca, però no en les d'Eivissa i Formentera que, en canvi, ha augmentat.

En el conjunt de les Illes Balears el pes relatiu de la joventut ha disminuït, però aquest descens és més clar en el total nacional (un punt davant el 0.4 de les Illes Balears).

Respecte al gènere, la població masculina de 15 a 29 anys té més pes entre el total dels homes (23.2%) que el de les dones joves (22.0%) (gràfic 3).

Si comparem el percentatge de joves sobre la població total de les Illes Balears i de la resta de les comunitats autònomes d'Espanya, veiem que les Illes Balears són, després de Ceuta-Melilla, Múrcia, Canàries, Andalusia i Madrid, la comunitat que es compon d'una major proporció relativa de persones joves (gràfic 4).

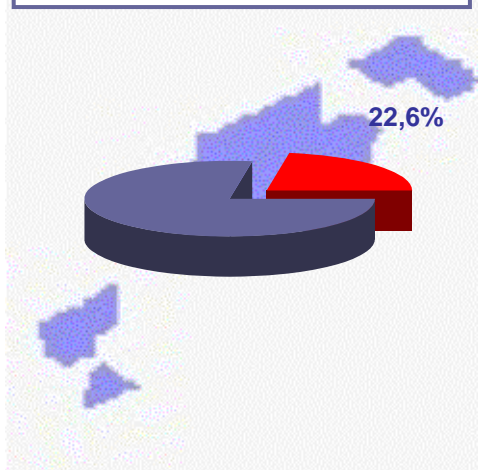
Finalment, respecte a la Unió Europea (Europa dels 15), la diferència és notòria, com es pot apreciar en el gràfic 5.

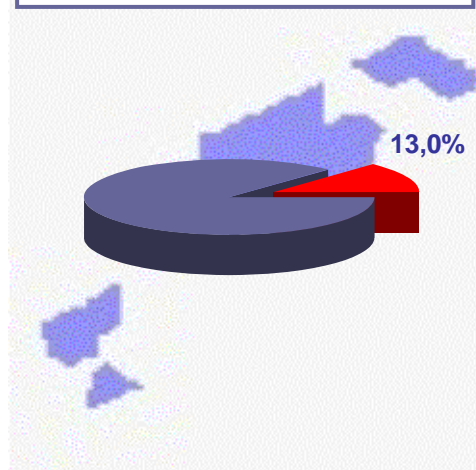
Gràfic 3: ELS JOVES EN EL CONJUNT DE LA POBLACIÓ DE LES ILLES BALEARS

ANY 2003

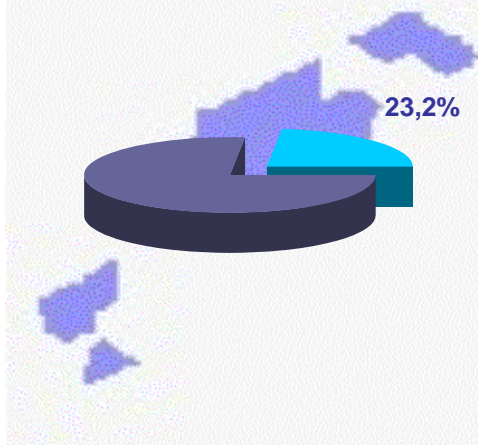
En el conjunt de la població, proporció de joves entre 15 i 29 anys

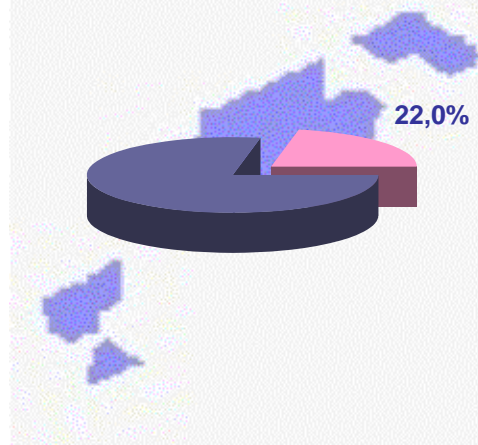
En el conjunt de la població, proporció de joves entre 15 i 24 anys

En el conjunt de la població masculina entre 15 i 29 anys

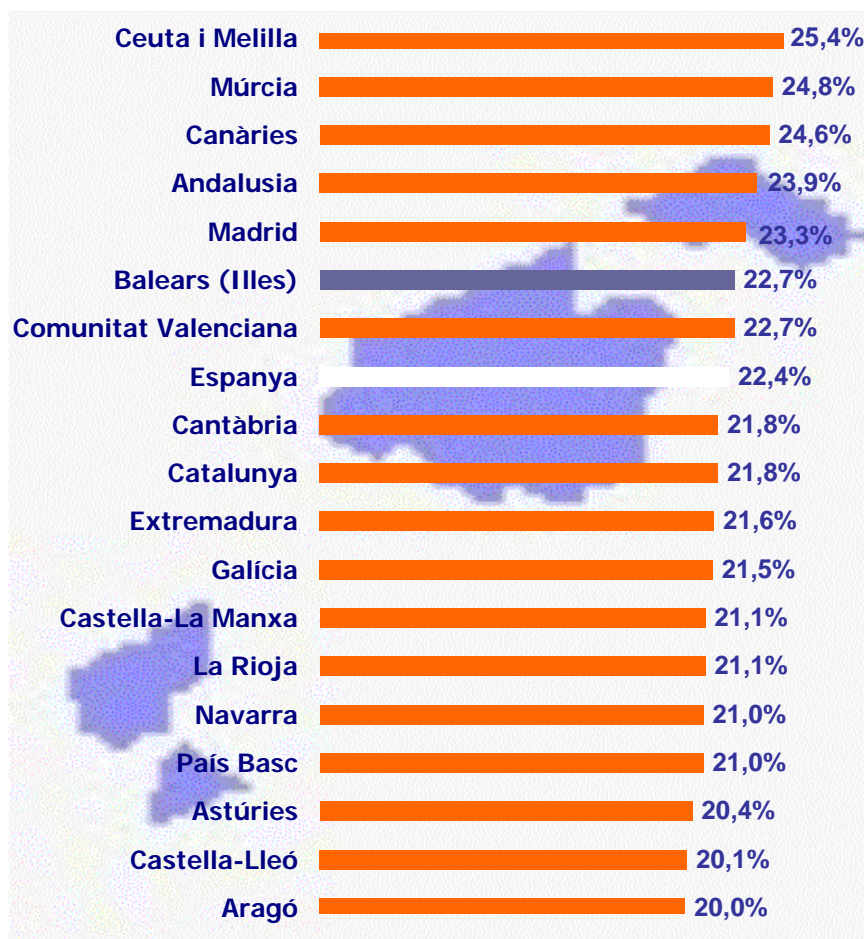
En el conjunt de la població femenina entre 15 i 29 anys

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Balear d'Estadística. Revisió del padró a 1 de gener de 2003.

Gràfic 4: ELS JOVES ENTRE 15 I 29 ANYS EN LES COMUNITATS AUTÒNOMES ESPANYOLES

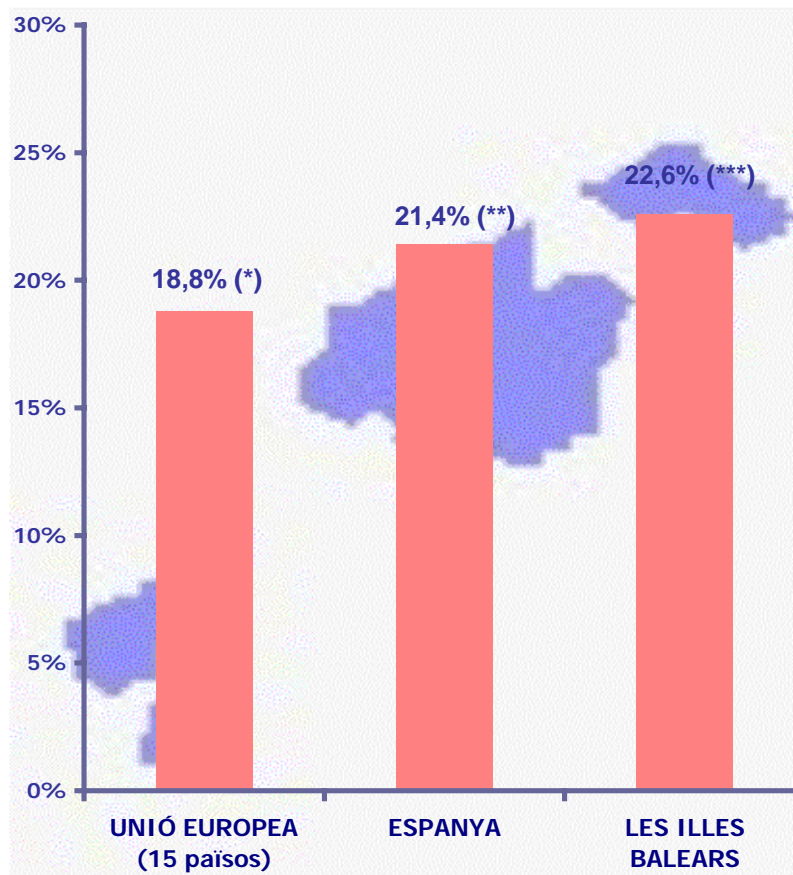
(Percentatge de joves sobre la població total de cada comunitat)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE. Cens de població i habitatge 2001.

Gràfic 5: ELS JOVES ENTRE 15 I 29 ANYS EN LA UNIÓ EUROPEA, ESPANYA I LES ILLES BALEARS

(Percentatge de joves sobre la població total)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades següents:

- (*) EUROSTAT-2004.
- (**) Projeccions de població de l'INE calculades a partir del cens 2001 a 31-12-2003.
- (***) Institut Balear d'Estadística. Revisió del padró a 1-1-2003.

I.5. ELS JOVES PER SEXE I EDAT

Quadre 7: Els joves per sexe i edat per illa, a les Illes Balears i a Espanya (percentatges horitzontals) (2003)

	SEXE				EDAT					
	Homes		Dones		15-19 anys		20-24 anys		25-29 anys	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
<i>Mallorca</i>	87.264	51.6	82.014	48.4	41.672	24.6	56.087	33.1	71.519	42.3
<i>Menorca</i>	9.247	50.9	8.906	49.1	4.464	24.6	5.916	32.6	7.773	42.8
<i>Eivissa i Formentera</i>	13.759	51.5	12.954	48.5	6.369	23.8	8.792	32.9	11.552	43.3
TOTAL ILLES BALEARS	110.270	51.5	103.874	48.5	52.505	24.5	70.795	33.1	90.844	42.4
ESPANYA	4.633.694	51.2	4.408.414	48.8	2.362.779	26.1	3.034.702	33.6	3.644.627	40.3

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Balear d'Estadística. Revisió del padró a 1-1-2003. Per a les dades d'Espanya, projeccions de població de l'INE sobre la base del cens 2001 a 31-12-2003.

El 51.5% dels joves de les Illes Balears són nois i el 48.5%, noies. Per illes, hi ha menys nois i més noies respecte al total de les Illes Balears a Menorca.

Quant als grups d'edat, el 24.5% dels joves té entre 15 i 19 anys; el 33.1%, entre 20 i 24, i el 42.4%, entre 25 i 29 anys.

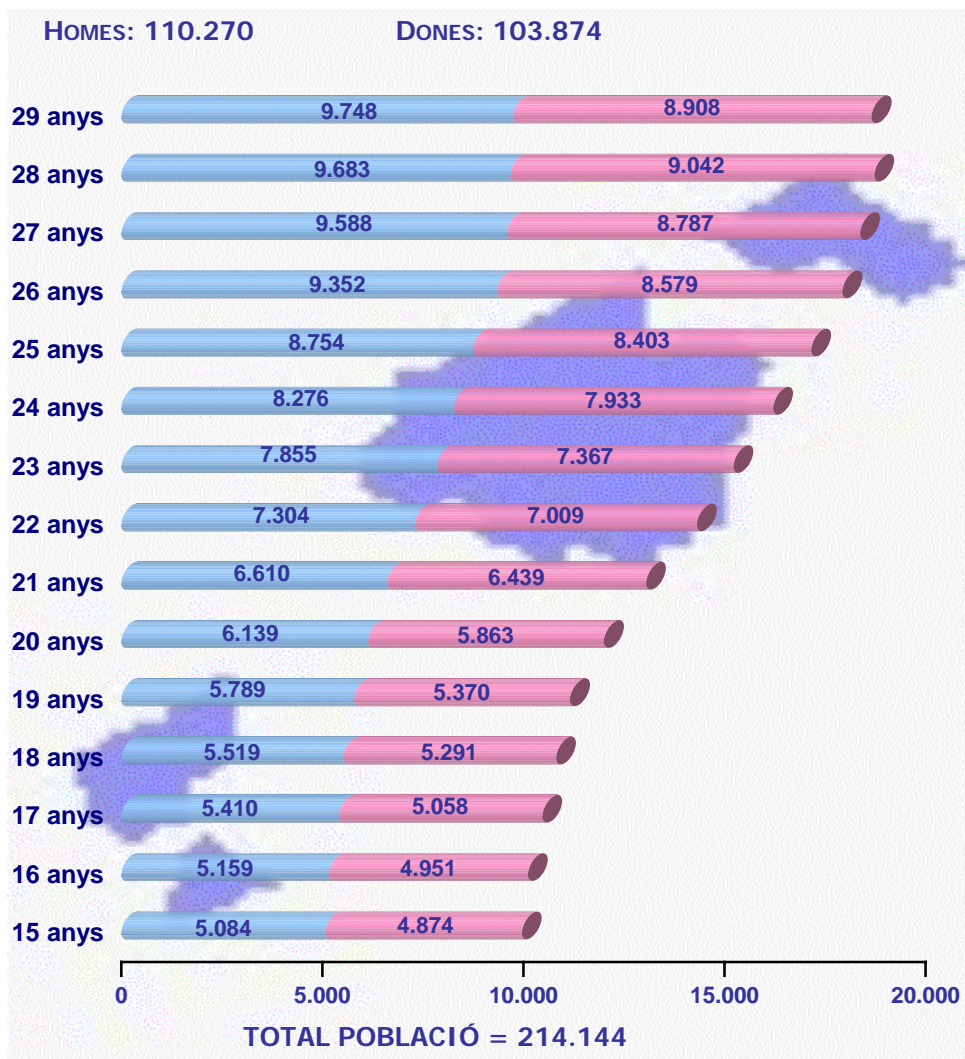
Per illes, els més joves tenen proporcionalment menys pes a Eivissa i Formentera; els de 20 a 24 a Menorca, i també a Eivissa i Formentera, i els de 25 a 29 a Mallorca.

L'estructura d'edat dels joves a Espanya és una mica més jove que la de les Illes Balears: a Espanya els joves d'entre 15 i 19 anys són el 26.1% de tota la joventut, mentre que a les Illes Balears són el 24.5%.

Gràfic 6: ESTRUCTURA D'EDATS DE LA POBLACIÓ JOVE ENTRE 15 I 29 ANYS DE LES ILLES BALEARS SEGONS EL SEXE

ANY 2003

Font: Institut Balear d'Estadística. Revisió del padró a 1 de gener de 2003.

I.6. JOVENTUT ESTRANGERA IMMIGRANT A LES ILLES BALEARS

Quadre 8: Població de 15 a 29 anys de les Illes Balears per grups d'edat, sexe i nacionalitat (percentatges horitzontals) (2003)

	TOTAL				NACIONALITAT							
	Espanyola		Estrangera		Espanyola				Estrangera			
					Homes		Dones		Homes		Dones	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
15-19	47.336	90.1	5.169	9.9	24.273	51.3	23.063	48.7	2.688	52.0	2.481	48.0
20-24	60.395	85.3	10.400	14.7	30.920	51.2	29.475	48.8	5.264	50.6	5.136	49.4
25-29	74.370	81.9	16.474	18.1	38.255	51.4	36.115	48.6	8.870	53.8	7.604	46.2
TOTAL	182.101	85.0	32.043	15.0	93.448	51.3	88.653	48.7	16.822	52.5	15.221	47.5

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Balear d'Estadística. Revisió del padró a 1-1-2003.

El 15.0% dels joves de les Illes Balears són de nacionalitat estrangera. Entre aquests la proporció de joves homes és una mica més gran (52.5%) que entre els joves de nacionalitat espanyola (51.3%). La proporció de joves de nacionalitat estrangera és més gran entre els de 25 a 29 anys (18.1%).

Segons l'edat i el sexe, en proporció hi ha més homes entre els joves de nacionalitat estrangera de 15 a 19 anys (52.0%) i de 25 a 29 anys (53.8%) que entre els joves de les mateixes edats de nacionalitat espanyola, sobretot entre els més grans.

I.7. POBLACIÓ DE 15 A 29 ANYS SEGONS LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI DE RESIDÈNCIA

S'ha considerat la distribució de la població jove de les Illes Balears en funció de la grandària del municipi de residència, per a la qual cosa s'han manejat les dades del cens 2001 de l'INE.

Establím quatre categories de la població:

1. Municipis de fins a 5.000 habitants: rurals.
2. Municipis entre 5.001 i 20.000 habitants: semirurals.
3. Municipis entre 20.001 i 50.000 habitants: semiurbans.
4. Municipi de més de 50.000 habitants: Palma de Mallorca, únic municipi de les Illes Balears amb més de 50.000 habitants.

Quadre 9: Població de joves de les Illes Balears per grups d'edat segons la grandària del municipi de residència

	ILLES BALEARS								ESPANYA
	15-19 anys		20-24 anys		25-29 anys		TOTAL JOVES		TOTAL JOVES
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	%
De 2.000 o menys habitants.....	823	1.7	1.112	1.7	1.462	1.9	3.397	1.8	5.7
De 2.001 a 5.000 habitants.....	3.180	6.4	3.802	5.9	4.748	6.2	11.730	6.2	7.1
De 5.001 a 10.000 habitants.....	5.472	11.1	6.963	10.8	8.389	10.9	20.824	10.9	8.4
De 10.001 a 20.000 habitants....	6.619	13.4	8.127	12.6	9.527	12.4	24.273	12.7	11.7
De 20.001 a 50.000 habitants....	13.256	26.8	16.980	26.4	20.388	26.4	50.624	26.5	14.9
De més de 50.000 habitants.....	20.027	40.6	27.317	42.6	32.542	42.2	79.886	41.9	52.2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE. Cens de població i habitatge 2001.

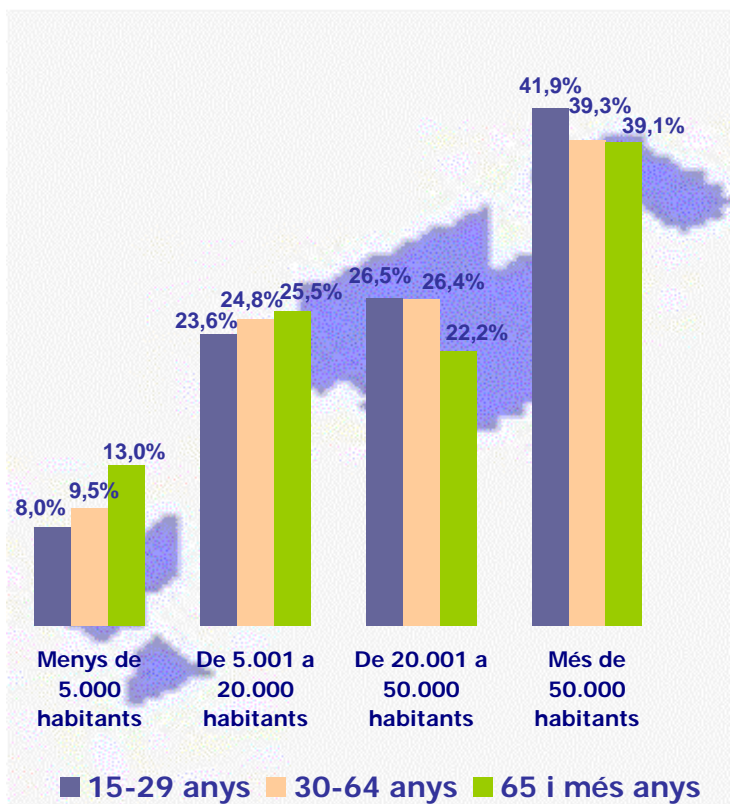
Com veiem, només un 8.0% del total dels joves de les Illes Balears habiten en municipis de menys de 5.000 habitants. Un 23.6% resideix en municipis de 5.001 i 20.000 habitants. Una mica més de la quarta part viu en espais semiurbans (de

20.001 a 50.000 habitants) i pràcticament el 42% resideix a la capital, Palma de Mallorca.

En comparació d'Espanya, veiem que la proporció de joves de les Illes Balears que viuen en zones rurals és menor que en el total d'Espanya, però també ho és la d'aquells que viuen en municipis de més de 50.000 habitants. En canvi, viuen en major proporció en municipis de grandàries intermèdies.

**Gràfic 7: POBLACIÓ DE 15 I MÉS ANYS DE LES ILLES BALEARS
SEGONS LA GRANDÀRIA DEL MUNICIPI DE RESIDÈNCIA
(en tant per cent sobre el total de cada grup)**

Font: Cens 2001. INE.

En aquest gràfic s'observa la tendència dels últims 25 anys: el desplaçament de la població en edat de treballar —sobretot dels joves— des del camp fins a les ciutats.

